

Sexuálne obťažovanie na vysokých školách

Ivan Ropovik

2020-12-13

Obsah

1	Metodika výskumu	3
1.1	Analýza dát	3
2	Popis výskumnej vzorky	7
2.1	Demografické charakteristiky	7
2.2	Študijné charakteristiky	8
2.3	Vylúčenie nedbanlivých participantov	10
3	Výsledky výskumu	11
3.1	Prevalencia foriem sexuálneho obťažovania	11
3.2	Rizikové faktory sexuálneho obťažovania	16
3.3	Páchatelia sexuálneho obťažovania	18
3.4	Miesto sexuálneho obťažovania	20
3.5	Subjektívne dôsledky sexuálneho obťažovania	21
3.6	Hľadanie pomoci	22
3.7	Poskytnutie informácií vysokou školou	23

3.8	Vnímanie sexuálneho obťažovania	23
3.9	Stereotypy o sexuálnom obťažovaní	26
4	Referencie	30

1 Metodika výskumu

1.1 Analýza dát

1.1.1 Skríning dát

Prvým krokom analýzy dát bol ich skríning. Cieľom skríningu dát bolo (1) skúmanie distribučných charakteristík, (2) minimálnych a maximálnych hodnôt všetkých meraných premenných, (3) skúmanie miery chýbajúcich dát a (4) identifikácia nemožných hodnôt. Vzhľadom na charakter dát nebola realizovaná imputácia chýbajúcich dát, ani žiadne nelineárne transformácie dát.

1.1.2 Identifikácia nedbanlivých participantov

V ďalšom kroku bolo cieľom identifikovať pravdepodobne nedbanlivých participantov. Konkrétne, z výberového súboru boli vylúčení participantí, ktorí spĺňali aspoň jedno z nasledujúcich (pomernie konzervatívnych) kritérií: (1) dokončili dotazník za menej než 3 minúty, (2) v primárnych otázkach o formách sexuálneho obťažovania vyplnili menej než 10% položiek, (3) ak ich odpovede na postojové otázky vykazovali nulovú intra-individuálnu variabilitu (všetky odpovede boli identické), (4) vykazovali vo vzťahu k referenčnej skupine ostatných participantov signifikantne nepravdepodobnú multivariátnu distribúciu odpovedí indikujúcu náhodné označovanie odpovedí (detekované metódou Mahalanobisových vzdialeností), alebo (5) uvádzali zjavne neseriózne alebo vulgárne odpovede v otvorených otázkach. Je možné predpokladať, že touto procedúrou bol konzervatívnym spôsobom redukovaný počet participantov uvádzajúcich systematicky nedbanlivé odpovede, ktoré majú vo väčšom množstve potenciál skresliť výsledky.

1.1.3 Aplikácia výberových váh

Keďže ambíciou aktuálneho výskumu bolo produkovať národne reprezentatívne dáta a inferencie, následne boli vypočítané výberové váhy (sampling weights) s cieľom “zreprezentatívniť” výberový súbor vzhľadom na dve dostupné charakteristiky, a to (1) odbor štúdia a (2) región Slovenska. Výberové váhy boli normalizované tak, aby sa suma vážených počtov rovnala sume nevážených počtov. Na výpočet váh boli použité údaje Ministerstva školstva, vedy, výskumu a

športu SR o populačných počtoch študentov v jednotlivých odboroch (**Veronika, opravíš ma? Ako vznikla tá tabuľka populacných proporcií študentov v odboroch a krajinách?**). Napríklad, ak boli v aktuálnej vzorke študenti istého odboru v istom regióne zastúpení nadmerne (vzhľadom k populačným proporciám), v analýzach im bola priradená proporčne nižšia váha a naopak¹. S výnimkou popisu charakteristík vzorky v Sekcii 2 (kde sú uvedené nevážené údaje), všetky ďalšie uvedené proporcie a štatistické testy (od začiatku Sekcie 3) zohľadňujú tieto výberové váhy.

1.1.4 Bayesiánske metódy

Popri tradičných frekventistických modeloch bola každá hypotéza testovaná aj za pomoci relevantných Bayesiánskych metód. Totiž, v obdobných prevalenčných štúdiách je bežné testovať veľké množstvá asociácií. Bez zodpovedajúcej úpravy hladiny štatistickej významnosti α však takéto testovanie často vedie k značnej inflácii miery chyby I. typu. Adekvátne korekcia hladiny α naprieč veľkým množstvom testov² však redukuje štatistickú silu (pravdepodobnosť, že istý hypotetický efekt bude detekovaný, ak existuje), a to najmä ak hypotézy sú testované na menších subsetoch dát. Po druhé, klasický frekventistický prístup k testovaniu nulovej hypotézy bez dodatočných štatistických procedúr (ako napr. testy ekvivalencie) nedokáže poskytnúť *podporu* pre nulovú hypotézu³. Po tretie, p -hodnoty nie sú adekvátnym indikátorom miery empirických dôkazov v prospech alebo neprospech istej hypotézy a ak sú aj takto vnímané, tak zvyknú nadhodnocovať mieru dôkazov proti nulovej hypotéze (Wagenmakers, 2007). Práve vo veľkých prevalenčných štúdiách, ktoré majú pomerne vysokú senzitivitu na detekciu aj substantívne triviálnych efektov je tak pomerne častým javom, že štatisticky signifikantný efekt (najmä ak je p -hodnota blízka hladine .05) v skutočnosti predstavuje dôkaz v prospech nulovej hypotézy. Práve z týchto dôvodov, množstvo prevalenčných štúdií uvádza pomerne málo informatívne miery evidencie (napr. $p < .001$ aj pre substantívne zanedbateľné efekty). V prípade nesignifikancie (neschopnosti zamietnuť nulovú hypotézu) tak ostáva nejasné, či je daný výsledok dôsledkom nedostatočnej štatistickej sily na detekciu

¹Maximálna možná váha študenta bola pritom limitovaná v rozmedzí 1/3 a 3.

²Už len samotné stanovenie, ktoré testy hypotéz tvoria “rodinu testov” je v obdobných prípadoch problematické.

³Napríklad neexistencia rozdielu v prevalencii naprieč rôznymi úrovňami demografickej premenej. Jedinou korektnou frekventistickou interpretáciou je nemožnosť zamietnutia nulovej hypotézy.

populačného efektu alebo skutočnou absenciou relevantného efektu. Práve týmto nedostatkom frekventistického prístupu sa je možné vyhnúť použitím Bayesiánskych metód. Každý test hypotézy je tak vo výsledkoch sprevádzaný tzv. Bayesovym faktorom (BF). Bayesov faktor je mierou množstva empirických dôkazov, pričom je definovaný ako pomer dvoch podmienených pravdepodobností viazaných na alternatívnu a nulovú hypotézu, za predpokladu platnosti pozorovaných dát. Reprezentuje mieru, do akej pozorované dáta dokážu zvýšiť alebo znížiť mieru nášho presvedčenia o relatívnych šanciach oboch súperiacich hypotéz (Jeffreys, 1961). Touto svojou charakteristikou, Bayesov faktor reflektuje relatívnu hodnovernosť teórie postulujúcej existenciu efektu naproti teórii o jeho absencii, v zmysle ich prediktívnej presnosti. Tzv. *BF10* tak vyjadruje mieru dôkazov v prospech alternatívnej hypotézy (existencia efektu), *BF01* na druhej strane reflektuje mieru dôkazov v prospech nulovej hypotézy (absencia efektu). Napríklad $BF10 = 2.55$ tak znamená, že je 2.55 krát pravdepodobnejšie, že pozorovaný pomer rizík je reálny systematický efekt, zatiaľ čo $BF01 = 7.93$ znamená takmer 8x väčšiu pravdepodobnosť, že v populácii neexistuje rozdiel v riziku danej formy sexuálneho obťažovania. Ako relatívne dostatočnú mieru empirických dôkazov sme považovali hodnotu Bayesovho faktora rovnú 10.

Pre testy nezávislosti pozorovaných frekvencií kategorických premenných boli použité Gunel-Dickey default Bayesove factory pre kontingenčné tabuľky s predpokladom Poisson vzorkovacieho plánu (Gunel & Dickey, 1974; Jamil et al., 2016).⁴ Výpočet Bayesových faktorov pri logistickej regresii bol realizovaný prostredníctvom model selection prístupu založenom na informačných kritériách, konkrétne bola využitá BIC aproximácia (Wagenmakers, 2007), ktorá implicitne predpokladá jednotkovú informačnú prior distribúciu. Pre všetky ostatné formy regresných modelov sme volili pomerne konzervatívnu apriórnu distribúciu so šírkou (tzv. *r* scale) o hodnote $\sqrt{(2)}/4$, so stredom na hodnote 0.

1.1.5 Základné analytické rámce

Prevalencia sexuálneho obťažovania bola analyzovaná separátne pre individuálnych 20 foriem ako aj pre ich zoskupenia v podobe klastrov *rodovo motivované obťažovanie* (formy 1-8), *nechcená sexuálna pozornosť* (formy 9-16) a *sexuálny nátlak* (formy 17-20), a to celkovo a podľa pohlavia. Participant bol považovaný

⁴Tento sampling plán predpokladá náhodnosť a teda nezávislosť všetkých buniek kontingenčnej tabuľky a jednotkovú apriórnu distribúciu (prior concentration = 1), ktorá reflektuje identickú pravdepodobnosť všetkých hodnôt.

za obeť danej individuálnej formy ak ju zažil aspoň raz. Zároveň bol považovaný za obeť klasta obťažujúceho správania, ak bol obeťou aspoň jednej individuálnej formy spadajúcej pod daný klaster. Nad rámec populačných odhadov prevalencií jednotlivých foriem sexuálneho obťažovania boli skúmané viaceré rizikové faktory a koreláty výskytu sexuálneho obťažovania vo všeobecnosti. V závislosti od charakteru vstupných premenných a samotnej výskumnej otázky, vecné hypotézy boli väčšinou adresované odhadom relatívneho rizika, porovnávaním priemerov skupín (ANOVA, ANCOVA), resp. zodpovedajúcou formou regresnej analýzy (korelácie, lineárne či logistické modely). Testy relatívneho rizika (risk ratio) boli realizované metódou maximálnej vierohodnosti (Waldov test), s asociovanými bootstrap intervalmi spoľahlivosti (založené na 10^6 bootstrap replikátoch) a p -hodnotami vypočítanými mid- p metódou (Rothman & Greenland, 1998, s. 251). ANOVA modely s viacerými prediktormi boli kalkulované pomocou sumy štvorcov III. typu.

Vzhľadom na objem analýz, resp. počet testovaných hypotéz, sú v tejto správe reportované iba základné dáta k realizovaným testom. Plné analytické výstupy všetkých realizovaných analýz sú dostupné na **VLOŽIŤ LINK**.

1.1.6 Redukcie kategórií

Z dôvodu nízkej početnosti v niektorých kategoriách kategorických premenných boli pre účely prezentovania dát a testovania hypotéz nasledujúce premenné redukované nasledujúco (indikované v hranatých zátvorkách): rod [dievča, chlapec], minorita [áno/nie], vierovyznanie [veriaci, neveriaci], sexuálna orientácia [heterosexuál/ka, non-heterosexuál/ka].

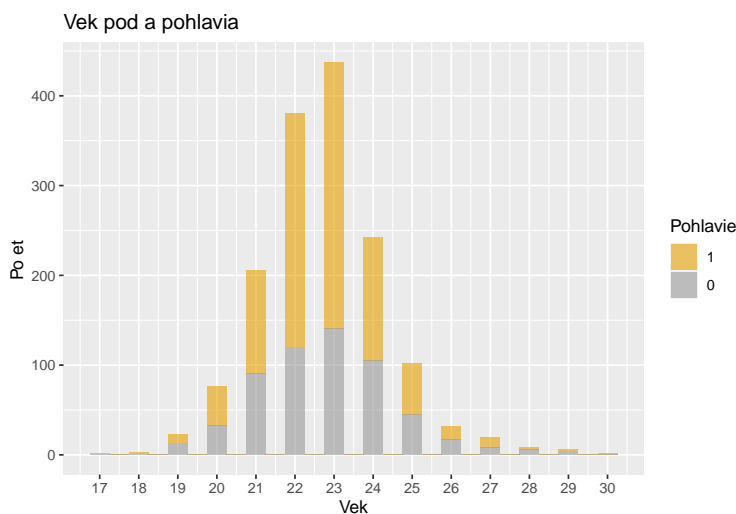
1.1.7 Software

Všetky analýzy boli realizované v R, verzii 4.0.3. s využitím nasledujúcich balíkov: epitools (Aragón, 2012), BayesFactor (Morey & Rouder, 2015), dplyr (Wickham & Francois, 2016), car (Fox & Weisberg, 2011) a stringr (Wickham, 2015) **DOPLNIŤ** (“car”, “tidyverse”, “psych”, “epitools”, “plotly”, “survey”, “sjstats”, “questionr”, “BayesFactor”, “magrittr”, “careless”, “data.table”). Všetky grafy využívajú color-blind-friendly paletu farieb.

2 Popis výskumnej vzorky

2.1 Demografické charakteristiky

Výskumná vzorka pozostávala z 1621 participantov, študentov slovenských vysokých škôl. Priemerný vek participantov bol 22.95 rokov ($SD = 3.78$). Z hľadiska pohlavia, vzorku tvorilo 60% žien, 37% mužov a menej než 1% transrodových osôb (2% participantov rod neuviedlo). Graf 1 zobrazuje distribúciu veku podľa rodu (ako binárnej premennej).



Graf 1: Distribúcia veku podľa pohlavia

Z celkovej vzorky, 2,7% participantov sa hlásilo k etnickej minorite, 3,5% k sexuálnej menšine (queer), 5,2% k náboženskej minorite, a po 1,0% participantov reportovalo postihnutie alebo status imigranta.

Najviac zastúpení vo vzorke boli študenti pochádzajúci z krajov východného Slovenska. V Tabuľke 1 sú zobrazené počty a proporcie participantov podľa kraja, odkiaľ pochádzajú.

Tabuľka 1: Participantí podľa kraja

Región pôvodu participantov	n	percent
Prešovský kraj	382	23.57
Košický kraj	247	15.24
Banskobystrický kraj	198	12.21
Bratislavský kraj	189	11.66
Žilinský kraj	155	9.56
Trnavský kraj	139	8.57
Trenčiansky kraj	107	6.60
Nitriansky kraj	75	4.63

2.2 Študijné charakteristiky

Výskumná vzorka reprezentovala participantov študujúcich všetky skupiny odborov. Tabuľka 2 zobrazuje počty participantov vo vzorke podľa lokality fakulty, na ktorej v čase výskumu študovali, zatiaľ čo Tabuľka 3 zobrazuje počty participantov podľa študijných odborov, ktoré študovali. Najviac zastúpené je západné, najmenej stredné Slovensko. Rozdelenie participantov vo vzorke z hľadiska odborov približne kopíruje populačné proporcie počtu študentov študujúcich dané odbory na Slovensku.

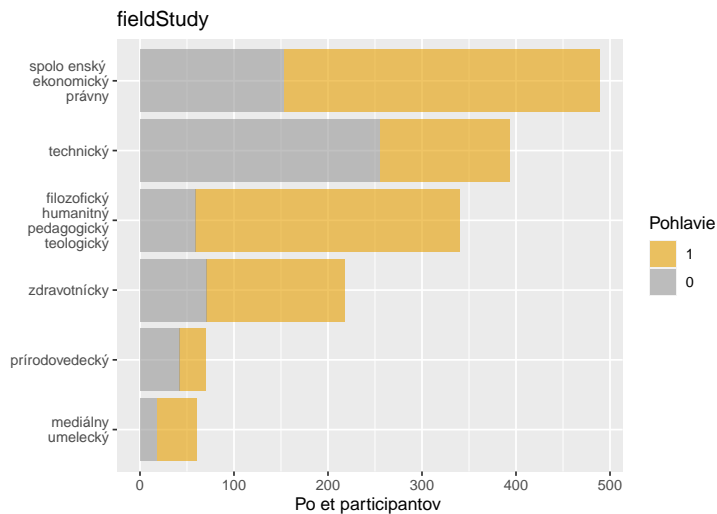
Tabuľka 2: Región fakulty

Región fakulty	n	percent
Západné Slovensko	761	46.95
Východné Slovensko	532	32.82
Stredné Slovensko	328	20.23

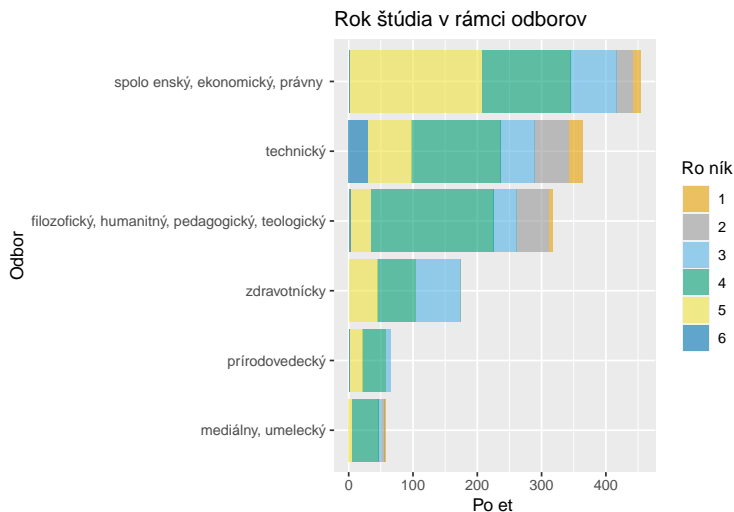
Tabuľka 3: Skupiny študijných odborov

Odbor	n	percent
spoločenský, ekonomický, právny	505	31.15
technický	412	25.42
filozofický, humanitný, pedagogický, teologický	351	21.65
zdravotnícky	221	13.63
prírodovedecký	70	4.32
mediálny, umelecký	62	3.82

Nižšie je možné vidieť skupiny odborov rozdelené podľa pohlavia (Graf 2) a podľa ročníka (Graf 3).



Graf 2: Odbor štúdia podľa pohlavia



Graf 3: Odbor štúdia podľa ročníka

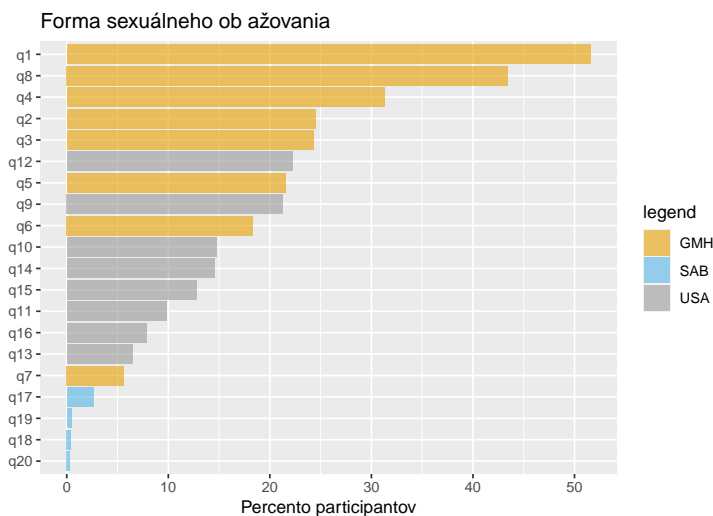
2.3 Vylúčenie nedbanlivých participantov

V naslednom kroku boli z celkovej vzorky vylúčení participant, ktorých štýl odpovedania vykazoval znaky nedbanlivosti. Konkrétne, participant bol z ďalších analýz vylúčený ak sada jeho odpovedí spĺňal aspoň jedno z 5 kritérií uvedených v sekcii 1.1. Týmto spôsobom bolo vylúčených $n = 155$, čo predstavuje 10.57% participantov, redukujúc analytickú vzorku pre nasledujúce analýzy na $n = 1466$. Obdobná miera redukcie vzorky o nedbanlivých participantov býva v podobných výskumných dizajnoch štandardom (Meade & Craig, 2012).

3 Výsledky výskumu

3.1 Prevalencia foriem sexuálneho obťažovania

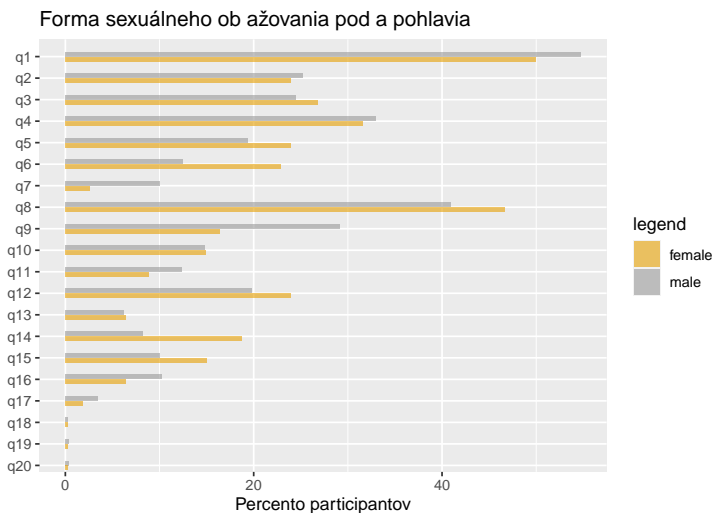
Primárnym výsledkom výskumu sú odhady populačných proporcií jednotlivých foriem sexuálneho obťažovania. Celkovo bolo meraných 20 rôznych foriem sexuálneho obťažovania (ich konkrétna špecifikácia je uvedená v časti ??). Týchto 20 konkrétnych foriem spadá do 3 nadradených klastrov, ktorými sú (1) rodovo motivované obťažovanie (formy 1-8), (2) nechcená sexuálna pozornosť (formy 9-16), a (3) sexuálny nátlak (formy 17-20). Na grafe 4 sú zobrazené vážené percentuálne prevalence 20 individuálnych foriem, s farebným odlíšením foriem, do ktorých spadajú.



Graf 4: Prevalencia individuálnych foriem sexuálneho obťažovania

Prevalencia rodovo motivovaného obťažovania variuje od 5.6% do 51.6%, prevalence foriem nechcenej sexuálnej pozornosti od 6.5% do 22.2%, a najmenej frekvencovanou formou sexuálneho obťažovania je sexuálne násilie, kde sa prevalence jednotlivých foriem pohybuje medzi 0.3% a 2.6%. Celkovo 76.23% ($N = 1134$) participantov reportovalo, že zažilo aspoň jednu z foriem rodovo motivovaného

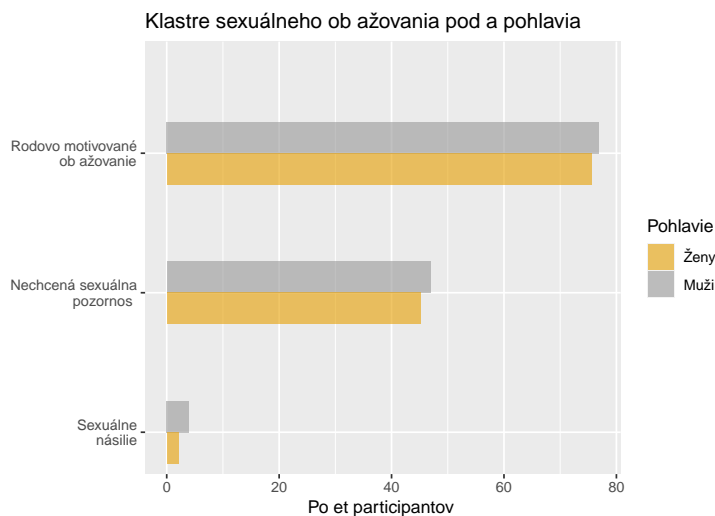
obťažovania, 45.98% ($N = 666$) nechcenú sexuálnu pozornosť a 2.96% ($N = 43$) sexuálny nátlak.⁵



Graf 5: Prevalencia individuálnych foriem sexuálneho obťažovania podľa rodu

Populačné odhady prevalencií pre jednotlivé formy, separátne pre ženy a mužov je možné vidieť na grafe 5 a prevalencie sexuálneho obťažovania pre klastre na grafe 6. Nižšie v tabuľke 4 sú uvedené prevalencie pre ženy a mužov s 95% intervalmi spoľahlivosti z binomiálneho testu proporcií (založeného na prirodzených výžných počtoch participantov).

⁵Reportované frekvencie reflektujú na rozdiel od percent prirodzené, nie vážené počty participantov-obetí.



Graf 6: Prevalencia klastrov sexuálneho obťažovania podľa pohlavia

Tabuľka 4: Prevalencie foriem a klastrov sexuálneho obťažovania podľa pohlavia

Forma SO u dievčat	Prevalencia v %	CI spodný	CI horný	Forma SO u chlapcov	Prevalencia v %	CI spodný	CI horný
q1	50.00	46.65	53.35	q1	54.79	50.54	59.00
q2	24.00	21.20	26.97	q2	25.18	21.61	29.02
q3	26.84	23.85	30.00	q3	24.34	20.74	28.22
q4	31.60	28.48	34.85	q4	32.96	29.01	37.11
q5	23.92	21.09	26.92	q5	19.36	16.09	22.98
q6	22.81	20.03	25.77	q6	12.38	9.71	15.48
q7	2.56	1.61	3.84	q7	9.98	7.59	12.82
q8	46.70	43.33	50.09	q8	40.88	36.73	45.12
q9	16.38	13.98	19.01	q9	29.07	25.29	33.07
q10	14.93	12.62	17.47	q10	14.65	11.81	17.87
q11	8.82	7.01	10.91	q11	12.20	9.56	15.26
q12	23.86	21.07	26.82	q12	19.82	16.55	23.41
q13	6.47	4.92	8.32	q13	6.20	4.33	8.56
q14	18.76	16.23	21.51	q14	8.06	5.92	10.67
q15	14.93	12.62	17.47	q15	10.07	7.66	12.94
q16	6.29	4.78	8.11	q16	10.24	7.83	13.09
q17	1.83	1.05	2.95	q17	3.46	2.10	5.35
q18	0.23	0.03	0.82	q18	0.18	0.00	1.01
q19	0.23	0.03	0.82	q19	0.18	0.00	1.02
q20	0.23	0.03	0.82	q20	0.36	0.04	1.31
Rodovo motivované obťažovanie	75.68	72.72	78.46	Rodovo motivované obťažovanie	76.90	73.16	80.34
Nechcená sexuálna pozornosť	45.16	41.85	48.50	Nechcená sexuálna pozornosť	46.93	42.71	51.18
Sexuálny nátlak	2.03	1.21	3.18	Sexuálny nátlak	3.79	2.36	5.74

Z grafu 5 je zrejmé, že naprieč formami sexuálneho obťažovania existuje v predmetnej vzorke variabilita v rozdieloch medzi ženami a mužmi. Relevantné však je, či pozorované rozdiely odzrkadľujú reálne existujúce, systematické rozdiely v populácii alebo náhodné fluktuácie. Za účelom odhadu relatívneho rizika a testovania, či je možné zodpovedajúce rozdiely očakávať v celej populácii študentov Slovenských vysokých škôl, bolo pre každú formu sexuálneho obťažovania vypočítané relatívne riziko spolu s 95% intervalmi spoľahlivosti a Bayesov faktor. Výsledky sú reportované v Tabuľke 5.

Hodnoty relatívneho rizika väčšie ako 1 vyjadrujú väčšie riziko u žien, hodnoty menšie ako jeden väčšie riziko u mužov. Ak interval spoľahlivosti pretína hodnotu 1, nebol detekovaný štatisticky významný rozdiel v riziku danej formy. Hodnoty Bayesových faktorov na druhej strane predstavujú mieru empirických dôkazov v prospech rozdielu v prevalenciách u žien a mužov. $BF10$ vyjadruje mieru dôkazov v prospech alternatívnej hypotézy (existencia rozdielu), $BF01$ na druhej strane mieru dôkazov v prospech nulovej hypotézy (absencia rozdielu). Napríklad $BF10 = 2.55$ tak znamená, že je 2.55 krát pravdepodobnejšie, že pozorovaný pomer rizík je reálny systematický efekt, zatiaľ čo $BF01 = 7.93$ znamená takmer 8x väčšiu pravdepodobnosť, že v populácii neexistuje rozdiel v riziku danej formy sexuálneho obťažovania.

Tabuľka 5: Relatívne riziko a Bayesove faktory pre rozdiely v prevalencii sexuálneho obťažovania podľa pohlavia

	Relatívne riziko	CI spodný	CI horný	Bayesov faktor
q1	0.91	0.83	1.01	BF01 = 1.57
q2	0.95	0.79	1.15	BF01 = 7.82
q3	1.10	0.91	1.33	BF01 = 5.32
q4	0.96	0.82	1.12	BF01 = 7.09
q5	1.24	1.01	1.54	BF01 = 1.18
q6	1.85	1.45	2.43	BF10 = 28738.47
q7	0.27	0.16	0.42	BF10 = 729539.39
q8	1.14	1.01	1.29	BF10 = 1.21
q9	0.56	0.46	0.68	BF10 = 1143824.32
q10	1.01	0.78	1.31	BF01 = 10.83
q11	0.72	0.52	0.98	BF01 = 1.4
q12	1.21	0.99	1.50	BF01 = 1.72
q13	1.03	0.69	1.59	BF01 = 15.62
q14	2.29	1.71	3.19	BF10 = 861678.27
q15	1.50	1.12	2.05	BF10 = 3.61
q16	0.62	0.43	0.88	BF10 = 2.62
q17	0.52	0.26	1.01	BF01 = 3.5
q18	1.29	0.00	Inf	BF01 = 78.01
q19	0.64	0.00	Inf	BF01 = 60.89
q20	0.65	0.00	Inf	BF01 = 61.53
Rodovo motivované obťažovanie	0.98	0.93	1.04	BF01 = 7.73
Nechcená sexuálna pozornosť	0.96	0.86	1.08	BF01 = 6.15
Sexuálny nátlak	0.56	0.29	1.04	BF01 = 3.84

Štatisticky signifikantný rozdiel medzi pohlaviami v riziku výskytu danej formy sexuálneho obťažovania bol zaznamenaný v nasledujúcich formách (prezentované z pohľadu žien): forma q5 o 24% väčšie riziko no miera dôkazov v prospech existencie rozdielu je veľmi slabá ($BF01 = 1.17$); q6 1.85x väčšie riziko a q7 o ~73% menšie riziko, pričom oba efekty sú veľmi robustné; q8 o 14% väčšie riziko no miera dôkazov v prospech rozdielu je mimoriadne slabá; q9 o 44% menšie riziko - veľmi silný efekt; q11 o 28% menšie riziko no miera dôkazov v prospech tvrdenia je mimoriadne slabá; v prípade formy q14 bolo zistené 2.29x väčšie riziko, pričom sa jedná o veľmi robustný efekt; q15 o 50% väčšie riziko no miera dôkazov je slabá (hypotéza existencie rozdielu je iba 3.73x pravdepodobnejšia ako nulová hypotéza), q16 o 38% menšie riziko no miera dôkazov je podobne slabá ($BF10 = 2.55$). Pri

ostatných individuálnych formách nebol štatisticky signifikantný rozdiel. Najmä pri formách sexuálneho nátlaku (q17 - q20) boli frekvencie reportovaných prípadov tak nízke, že pomer rizík nebol interpretovateľný a nebolo ani možné odhadnúť informatívny interval spoľahlivosti.

Z hľadiska klastrov sexuálneho obťažovania nebol ani v jednom pozorovaný signifikantný rozdiel medzi pohlaviami. Hodnoty Bayesovho faktora v prospech nulovej hypotézy (*BF01*) pre dané tri klastre boli na úrovni 7.73, 6.42 a 3.89, čiže skôr bola detekovaná absencia rozdielov v riziku daného klastra u účastníkov.

3.2 Rizikové faktory sexuálneho obťažovania

Keďže v mnohých formách sexuálneho obťažovania boli zaznamenané výraznejšie prevalence, v ďalšom kroku sme sa zamerali na skúmanie rizikových faktorov agregátnych foriem (klastrov) sexuálneho obťažovania. V Tabuľkách 6, 7, resp. 8 sú reportované hodnoty relatívneho rizika a Bayesove faktory pre dichotomické rizikové faktory troch klastrov sexuálneho obťažovania. Ako je možné vidieť, hodnoty relatívneho rizika pre jednotlivé faktory pri veľkej väčšine faktorov blízke 1, resp. interval spoľahlivosti zahŕňa 1 (rovnaké riziko pre obe úrovne rizikového faktora). Signifikantné hodnoty relatívneho rizika boli zaznamenané iba v nasledujúcich prípadoch: vek vyšší ako 23 rokov bol asociovaný s mierne nižším rizikom rodovo motivovaného obťažovania (o 9%, *BF10* = 10.9), neheterosexuálna orientácia bola asociovaná s 35% vyšším rizikom nechcenej sexuálnej pozornosti (no *BF10* = 1.01, takže miera empirických dôkazov v prospech alternatívnej hypotézy prakticky absentuje). Po zohľadnení inflácie miery chyby I. typu v dôsledku viacnásobného testovania (korigovaním hladiny α Bonferroniho korekciou), ostal signifikantným iba efekt veku pri rodovo motivovanom obťažovaní.

Tabuľka 6: Rodovo motivované obťažovanie - rizikové faktory

	Relatívne riziko	CI spodný	CI horný	Bayesov faktor
Rod	0.98	0.93	1.04	BF01 = 7.73
Neheterosexuál	1.00	0.86	1.14	BF01 = 22.21
Minorita	1.01	0.92	1.10	BF01 = 14.32
Vek viac ako 23	0.92	0.86	0.97	BF10 = 10.37
Veriaci	1.00	0.94	1.07	BF01 = 10.38
Iný materinský jazyk	0.96	0.87	1.06	BF01 = 10.54

Tabuľka 7: Nechcená sexuálna pozornosť - rizikové faktory

	Relatívne riziko	CI spodný	CI horný	Bayesov faktor
Rod	0.96	0.86	1.08	BF01 = 6.15
Neheterosexuál	1.35	1.07	1.63	BF01 = 1.01
Minorita	0.96	0.78	1.14	BF01 = 11.22
Vek viac ako 23	0.90	0.81	1.01	BF01 = 1.46
Veriaci	0.91	0.81	1.03	BF01 = 2.95
Iný materinský jazyk	0.88	0.70	1.05	BF01 = 5.06

Tabuľka 8: Sexuálny nátlak - rizikové faktory

	Relatívne riziko	CI spodný	CI horný	Bayesov faktor
Rod	0.56	0.29	1.04	BF01 = 3.84
Neheterosexuál	1.81	0.00	4.41	BF01 = 27.96
Minorita	1.33	0.39	2.72	BF01 = 26.54
Vek viac ako 23	0.90	0.49	1.70	BF01 = 21
Veriaci	1.71	0.85	5.21	BF01 = 11.4
Iný materinský jazyk	1.14	0.23	2.43	BF01 = 33.63

Zároveň boli analyzované ďalšie 3 multinominálne rizikové faktory: rok štúdia, odbor štúdia a lokalita fakulty, separátne pre všetky tri klastre sexuálneho

obťažovania. Bayesiánska analýza ukázala, že jediným robustným efektom je rozdielne riziko rodovo motivovaného obťažovania v závislosti od odboru štúdia ($BF_{10} = 530.67$). V porovnaní s referenčnou skupinou študentov filozofických, humanitných, pedagogických, alebo teologických odborov bolo zistené vyššie riziko u študentov zdravotníckych odborov (o 32%), technických odborov (o 21%), prírodovedeckých odborov (o 18%), skupiny spoločenských, ekonomických alebo právnych odborov (o 13%) a skupiny mediálnych a umeleckých odborov (o 13%). Pri ostatných kombináciách foriem sexuálneho obťažovania a rizikových faktorov sme nedetekovali efekt v prospech ktorého by existovalo dostatočné množstvo dôkazov a hodnoty Bayesových faktorov svedčili skôr o absencii efektov (BF_{01} v rozmedzí od 2 do 20432).

Ako súhrnnejšiu alternatívu sme analyzovali, či rizikové faktory dokážu predikovať závažnosť sexuálneho obťažovania. Táto premenná reflektuje na jednej strane najzávažnejšiu formu sexuálneho obťažovania, ktorú respondent zažil a na druhej strane jeho frekvenciu.⁶ Ako mierne významný rizikový faktor závažnosti sexuálneho obťažovania sa ukázala sexuálna orientácia, $F(1, 1434) = 8.01$, $p = 0$, $BF_{10} = 5.06$. Vyšší ročník štúdia bol pozitívne asociovaný so závažnosťou sexuálneho obťažovania, no veľkosť efektu bola malá, $r = 0.09$, podobne ako miera dôkazov v prospech tohto efektu $F(1, 1331) = 5.38$, $p = 0.02$, $BF_{10} = 1.36$. Celkovo nebol detekovaný efekt regiónu na závažnosť sexuálneho obťažovania, $F(2, 1463) = 0.15$, $p = 0.86$, $BF_{01} = 56.54$. Podobne nulový populačný efekt mal status príslušníka menšiny, $F(1, 1464) = 0$, $p = 0.95$, $BF_{01} = 10.28$; viera v Boha, $F(1, 1464) = 1.88$, $p = 0.17$, $BF_{01} = 5.5$; či používanie iného materinského jazyka ako slovenčiny, $F(1, 1464) = 2.31$, $p = 0.13$, $BF_{01} = 2.13$.

3.3 Páchatelia sexuálneho obťažovania

V prípade, že participant sa identifikoval ako obeť konkrétnej formy sexuálneho obťažovania, mal možnosť označiť páchatela (prípadne páchatelov) danej formy obťažovania. Celkovo, najčastejším páchatelom sexuálneho obťažovania sú študent-muž (37.48%), učiteľ-muž (24.45%) a študent-žena (23.17%). V porovnaní so ženami, u mužov je riziko páchania sexuálneho obťažovania takmer 2x vyššie, $RR = 1.88$, 95%CI (1.79, 1.97), $p < .001$, $BF_{10} = 1.25e+156$. Ide o veľmi

⁶Premenná bola kódovaná ako 0 pre participantov, ktorí nereportovali žiadnu formu sexuálneho obťažovania, 1 v prípade jednorázového rodovo motivovaného obťažovania, 2 v prípade opakovaného rodovo motivovaného obťažovania, 3 v prípade jednorázovej nechcenej sexuálnej pozornosti ..., a 6 v prípade opakovaného sexuálneho nátlaku.

robustný efekt. Z hľadiska jednotlivých klastrov sexuálneho obťažovania, muži sú približne dva krát náchylnejší páchať formy rodovo motivovaného obťažovania, $RR = 2.03$, 95%CI (1.92, 2.14), $p < .001$, $BF_{10} = 2.19e+154$ a zároveň aj nechcenej sexuálnej pozornosti $RR = 1.61$, 95%CI (1.47, 1.76), $p < .001$, $BF_{10} = 6.1e+20$. V oblasti sexuálneho násillia nebol z hľadiska pohlavia páchatela detekovaný signifikantný rozdiel, $RR = 0.77$, 95%CI (0.47, 1.24), $p = 0.282$, $BF_{01} = 392.72$.

Tabuľka 9: Najčastejší páchatelia celkovo - klastre

	Učiteľ Muž	Učiteľ Žena	Študent Muž	Študent Žena	Zamestnanec Muž	Zamestnanec Žena
Rodovo motivované obťažovanie	30.49	11.40	32.75	19.56	3.72	2.08
Nechcená sexuálna pozornosť	9.16	3.75	50.24	32.24	2.25	2.36
Sexuálny nátlak	11.59	10.14	26.09	31.88	5.80	14.49

V tabuľke 9 sú pre každý klaster sexuálneho obťažovania uvedené vážené proporcie reportovaných páchatelov. V rámci jednotlivých klastrov sexuálneho obťažovania, rodovo motivovaného obťažovania sa najčastejšie dopúšťajú študenti a učitelia⁷ mužského pohlavia (33%, resp. 30%), na nechcenej sexuálnej pozornosti sa najviac podieľajú študenti a študentky (50%, resp. 32%), a najčastejšími páchatelmi sexuálneho donútenia sú v prakticky rovnakej miere študenti a študentky (26%, resp. 32%). Nižšie v tabuľkách 10 a 11 sú uvedení najčastejší páchatelia pre obeť ženského, resp. mužského pohlavia.

Tabuľka 10: Najčastejší páchatelia u žien - klastre

	Učiteľ Muž	Učiteľ Žena	Študent Muž	Študent Žena	Zamestnanec Muž	Zamestnanec Žena
Rodovo motivované obťažovanie	35.99	10.27	32.15	17.42	3.23	0.94
Nechcená sexuálna pozornosť	14.05	0.49	68.29	13.66	3.41	0.10
Sexuálny nátlak	32.14	0.00	53.57	0.00	14.29	0.00

⁷Frekvencia kontaktov študentov s učiteľmi a inými študentmi nie je ale rovnomerná. Celkovo, učitelia predstavujú páchatela sexuálneho obťažovania až v 34% prípadov. Daný údaj je tak potrebné vnímať v kontexte nízkeho relatívneho zastúpenia učiteľov v štruktúre kontaktov študentov.

Tabuľka 11: Najčastejší páchatelia u mužov - klastre

	Učiteľ Muž	Učiteľ Žena	Študent Muž	Študent Žena	Zamestnanec Muž	Zamestnanec Žena
Rodovo motivované obťažovanie	23.87	12.90	33.66	22.23	3.98	3.37
Nechcená sexuálna pozornosť	2.32	6.56	28.96	56.76	1.16	4.25
Sexuálny nátlak	0.00	3.70	7.41	70.37	0.00	18.52

3.4 Miesto sexuálneho obťažovania

Popri páchateloch sexuálneho obťažovania, participanti mali pri každej individuálnej forme možnosť uviesť miesto, kde sa daná forma sexuálneho obťažovania udi-ala. Vo všeobecnosti, sexuálne obťažovanie sa najčastejšie deje počas na škole počas vyučovania a v rámci prestávok (28%, resp. 28%), ako aj na internátoch (19%%). Dáta separátne pre ženy a mužov je možné vidieť v tabuľke 12.

Nižšie taktiež uvádzame dáta podľa jednotlivých klastrov sexuálneho obťažovania (Tabuľka 13). Z hľadiska klastrov sexuálneho obťažovania, rodovo motivované obťažovanie sa najčastejšie vyskytuje počas edukačného procesu a v rámci prestávok. Nechcená sexuálna pozornosť sa najčastejšie deje v prostredí prestávok a internátov. Sexuálne donútenie sa taktiež najčastejšie odohráva na internáte a počas prestávok.

Tabuľka 12: Miesto sexuálneho obťažovania

	Výučba	Prestávka	Internát	Laboratórium	Prax	Online	Neviem
Celkovo	28.29	27.89	19.37	2.31	3.78	12.18	6.18
Ženy	31.18	29.25	17.74	0.78	2.51	11.81	6.73
Muži	25.35	26.78	21.71	3.43	4.66	12.30	5.76

Tabuľka 13: Miesto sexuálneho obťažovania

	Výučba	Prestávka	Internát	Laboratórium	Prax	Online	Neviem
Rodovo motivované obťažovanie	34.54	26.70	15.45	2.20	3.49	10.22	7.41
Nechcená sexuálna pozornosť	15.57	30.68	27.51	2.40	4.16	16.18	3.51
Sexuálny nátlak	18.10	20.95	21.90	5.71	9.52	15.24	8.57

3.5 Subjektívne dôsledky sexuálneho obťažovania

V dôsledku sexuálneho obťažovania, obeť reportovali nasledujúce, subjektívne vnímané psychické alebo psychosomatické problémy. Spomedzi skupiny obetí sexuálneho obťažovania, najväčšie percento študentov zažívalo pocity zraniteľnosti, stratu sebaistoty, alebo sa u nich vyvinula subjektívna úzkosť. Niektorí študenti taktiež reportovali problémy s koncentráciou alebo pocity bezmocnosti, depresívne stavy, vzťahové problémy, ťažkosti s učením alebo spánkom, a poruchy príjmu potravy. Detailnejšie dáta rozdelené podľa rodu sú uvedené v Tabuľke 14. Celkovo sa však študenti z hľadiska pohlavia nelíšili v závažnosti (a zároveň rozsahu) uvádzaných dôsledkov, $F(1, 1157) = 2.55$, $p = 0.11$, $BF01 = 5.42$.

Dáta ale indikujú, že rozsah uvádzaných dôsledkov je asociovaný so závažnosťou zažitého sexuálneho obťažovania. Napriek tomu, že veľkosť daného efektu je skôr striedma $r = 0.13$, $p < .001$, efekt je empiricky značne robustný, $BF10 = 24384$. Dá sa teda predpokladať, že obeť sexuálneho obťažovania majú častejšie následky na mentálnom zdraví. Na druhej strane však rozsah uvádzaných dôsledkov nebol podmienený tým, kto bol u daného participanta najčastejším páchatelom najzávažnejšej formy sexuálneho obťažovania, $F(2, 1175) = 0.27$, $p = 0.76$, $BF01 = 9.37$. Zároveň, nebol zistený vzťah medzi závažnosťou uvádzaných dôsledkov a (1) príslušnosťou k niektorej menšine, $F(1, 1176) = 0$, $p = 0.99$, $BF01 = 9.55$, alebo (2), vierovyznaním $F(1, 1176) = 1.87$, $p = 0.17$, $BF01 = 12.12$.

Tabuľka 14: Subjektívne dôsledky sexuálneho obťažovania

Celkovo	N	%	Ženy	N	%	Muži	N	%
Pocity zraniteľnosti	87	7	Pocity zraniteľnosti	71	10	Strata sebaistoty	24	5
Strata sebaistoty	66	6	Strata sebaistoty	42	6	Ťažkosti s učením	22	5
Úzkosť	59	5	Úzkosť	39	6	Problémy s koncentráciou	18	4
Problémy s koncentráciou	47	4	Pocity bezmocnosti	30	4	Vzťahové problémy	17	4
Pocity bezmocnosti	43	4	Problémy s koncentráciou	29	4	Úzkosť	16	4
Depresívne stavy	36	3	Poruchy spánku	21	3	Pocity zraniteľnosti	15	3
Vzťahové problémy	36	3	Depresívne stavy	20	3	Depresívne stavy	13	3
Ťažkosti s učením	36	3	Vzťahové problémy	16	2	Pocity bezmocnosti	10	2
Poruchy spánku	31	3	Ťažkosti s učením	14	2	Poruchy spánku	7	2
Poruchy príjmu potravy	13	1	Poruchy príjmu potravy	6	1	Poruchy príjmu potravy	4	1

3.6 Hľadanie pomoci

Z celkového počtu obetí sexuálneho obťažovania, 31% participantov hľadalo pomoc alebo radu (z toho 22% dievčat a 9% chlapcov). U dievčat bola tendencia zdôveriť sa s udalosťou sexuálneho obťažovania viac než o polovicu silnejšia, než u chlapcov, $RR = 1.55$, 95%CI (1.29, 1.89), $p < .001$, $BF10 = 13429.72$. Obete sexuálneho obťažovania sa so svojim zážitkom najčastejšie zdôverili inému študentovi (78%), priateľovi (65%), členovi rodiny (50%), či partnerovi (45%).

Tendencia hľadania pomoci nemala súvis s vierovyznaním obete, $RR = 0.97$, 95%CI (0.81, 1.18), $p = 0.761$, $BF01 = 7.36$. Ďalšie logistické regresie navyiac ukázali, že tendencia hľadania pomoci nebola predikovaná odborom štúdia, $BF01 = 1002$, ani regiónom pôvodu participanta-obete, $BF01 = 4.25$. Nakoniec sme vytvorili index senzitivity na sexuálne obťažovanie⁸ a testovali, či participant s vyššou mierou senzitivity na sexuálne obťažovanie budú mať vyššiu tendenciu vyhľadať pomoc/radu, čo sa aj v súčasnej vzorke pomerne jednoznačne potvrdilo, $BF10 = 1565.3$.

V prípade, že participant nevyhľadal pomoc v súvislosti so skúsenosťou obťažujúceho správania, mal možnosť označiť dôvod tohto rozhodnutia. Medzi najčastejšie dôvody, pre ktoré sa obete rozhodli nevyhľadať pomoc patrili nasledujúce: participant to nepovažoval za dostatočne vážny incident (27%), bol schopný vyriešiť si to sám (19%), nevedel (13%), nemyslel si, že to pomôže (4%), nechcel, aby to o tom niekto vedel (2%), cítil hanbu alebo poníženie (1%), alebo sa obával, že by mu nik neveril (1%).

Z celkového počtu 1181 participantov reportujúcich niektorú z foriem sexuálneho obťažovania, iba 1% obetí ($N = 12$) uviedlo, že ako následok prejavu sexuálneho obťažovania bolo spustené oficiálne konanie voči osobe, ktorá sa obťažujúceho správania dopustila. V 85% takto nahlásených prípadov sexuálneho obťažovania išlo o opakované prejavy, z toho 18% tvorilo rodovo motivované obťažovanie, 36% nechcená sexuálna pozornosť a 45% opakovaný sexuálny nátlak. Zároveň je možné formálne konštatovať súvis medzi závažnosťou obťažujúceho správania a spustením oficiálneho konania, $BF10 = 569$. Celkovo je však oficiálne riešenie sexuálneho obťažovania relatívne raritným javom.

⁸Index senzitivity na sexuálne obťažovanie predstavoval u každého participanta nevážený súčet 19 postojových položiek.

3.7 Poskytnutie informácií vysokou školou

Participantí výskumu mali možnosť uviesť mieru súhlasu s tvrdením, že im ich vysoká škola dostatok informácií o problematike obťažujúceho správania. Celkovo 12% participantov vyjadrilo súhlas s týmto tvrdením - chlapci v signifikantne väčšej miere ako dievčatá, $F(1, 1378) = 29.62$, $p < .001$, $BF_{10} = 14117.3$. Z hľadiska regiónov, študenti na západnom a východnom Slovensku vyjadrovali nižšiu oboznámenosť zo strany vysokej školy, $F(2, 1393) = 7.93$, $p < .001$, $BF_{10} = 59.27$. Medzi odborními však v tomto aspekte nebol zistený žiaden rozdiel, $F(5, 1390) = 1.45$, $p = 0.2$, $BF_{01} = 23.51$.

3.8 Vnímanie sexuálneho obťažovania

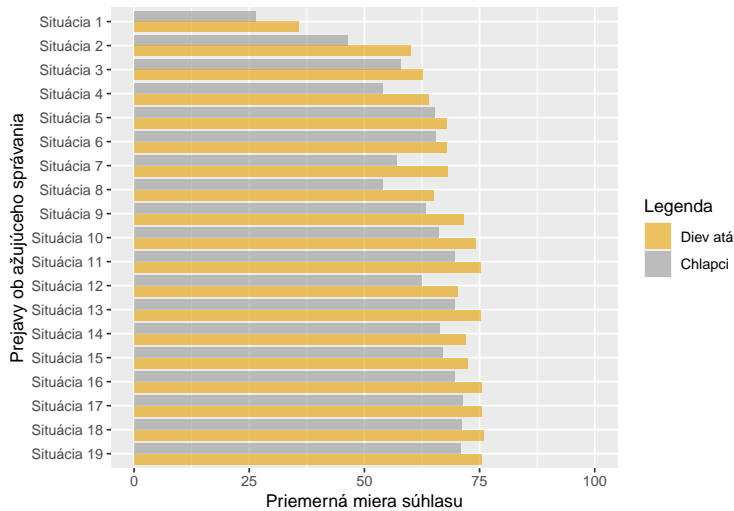
Predposledná časť výskumného nástroja konfrontovala participantov so sadou 19 krátkych tvrdení/situácií s cieľom posúdiť mieru vnímania daných situácií ako sexuálne obťažovanie. Nižšie v tabuľke 15 je uvedený kompletný zoznam daných postojových položiek.

Tabuľka 15: Zoznam položiek merajúcich postoje k sexuálnemu obťažovaniu

	Formulácia položky
Situácia 1	Rozprával príbehy alebo vtipy so sexuálnym podtónom (napr. na hodine/počas praxe/súkromne v kabínete).
Situácia 2	Mal nemiessne sexuálne poznámky (napr. na hodine/počas praxe/súkromne v kabínete).
Situácia 3	Mal útočné poznámky (napr. na vyučovacej hodine/počas výkonu praxe/súkromne v kabínete).
Situácia 4	Mal 'sexistické' poznámky znevážujúce mužov a ženy (napr. ženy sú dobré iba do postele, muži myslia iba penisom).
Situácia 5	Znevýhodňoval študentov/študentky na základe pohlavia/rodu (napr. zhoršil hodnotenie).
Situácia 6	Zvýhodňoval študentov/študentky na základe pohlavia/rodu (napr. zlepšil/a hodnotenie).
Situácia 7	Používal (ukazoval) zjavné sexuálne materiály počas výučby (aj keď sa jej to netýka).
Situácia 8	Komentoval vzhľad študentov/študentiek (napr. hodnotil telo, oblečenie).
Situácia 9	Pokúšal sa diskutovať so študentom/študentkou o sexe aj keď sa to netýka výučby (napr. sa ich pýta na ich sexuálny život).
Situácia 10	Prejavoval študentom / študentkám neželanú sexuálnu pozornosť (napr. snaha o zblíženie).
Situácia 11	Posielal študentom/študentkám nevyžiadané obrázky/fotky so sexuálnym podtónom.
Situácia 12	Získal na študentov/študentky sexuálne žiadostivo (napr. žmurkal, čumel).
Situácia 13	Pokúšal sa nadviazať so študentmi/študentkami sexuálny vzťah napriek predchádzajúcemu odmietnutiu.
Situácia 14	Opakoval žiadosti o stretnutie napriek predchádzajúcemu odmietnutiu (napr. žiadosti o drink/večeru).
Situácia 15	Dotýkal sa študentov/študentiek spôsobom, ktorý v nich vyvolával nepríjemné pocity (napr. ruka cez plecia, okolo pása).
Situácia 16	Pokúšal sa študentov/študentiek sexuálne dotýkať/hladíť (napr. potľapkávanie po zadku).
Situácia 17	Naznačoval študentom/študentkám výhody za sexuálne zblíženie.
Situácia 18	Naznačoval študentom/študentkám ohrozenie ak sa s ním/ňou sexuálne nezblížia (napr. spomenul skúškové obdobie).
Situácia 19	Vyvolával dojem, že sa mu/jej študenti/študentky musia podriaďať ak chcú, aby s nimi bolo zaobchádzané dobre (napr. vyžadoval sexuálne zblíženie).

Ako možno vidieť z grafu 7, participantí vo veľkej väčšine vnímali predložené situácie ako prejavy obťažujúceho správania. Až na 1 položku vykazovali dievčatá vo vzorke vyššiu mieru vnímania daných prejavov ako obťažujúcich. Rozdiely však boli vo väčšine položiek triviálne a napriek tomu, že efekt rodu bol signifikantný

($F(1, 1442) = 8.93$, $p = 0$, $BF01 = 2.93$), súčasné dáta formálne nepredstavujú dostatočný empirický dôkaz v prospech rodových rozdielov z hľadiska celkovej senzitivity na sexuálne obťažovanie. Zároveň sa nepreukázal vzťah medzi senzitivitou na sexuálne obťažovanie a závažnosťou obťažovania, ktorému bol participant vystavený, $r = -0.04$, $p = 0.1$, $BF01 = 9.45$ a ani statusom obete, $F(1, 1464) = 0.25$, $p = 0.61$, $BF01 = 13.4$.



Graf 7: Miera vnímania sexuálneho obťažovania

Medzi participantami študujúcimi iné odbory však boli detekované rozdiely, $F(5, 1460) = 5.25$, $p < .001$, $BF10 = 61.89$. V tabuľke 16 je možné vidieť priemery (vyššia hodnota značí vyššiu mieru senzitivity) a smerodajné odchýlky senzitivity na sexuálne obťažovanie naprieč všetkými odbormi. Ako je vidieť v tabuľke regresných koeficientov 17, kde odbor “filozofický, humanitný, pedagogický, teologický” predstavuje referenčnú skupinu, študenti prírodovedných, technických a zdravotníckych odborov vykazujú v porovnaní so spoločensko-humanitnými odbormi signifikantne nižšiu senzitivitu na sexuálne obťažovanie⁹ filozofických, humanitných, pedagogických, a teologických odborov.] Výrazne nižší priemer v porovnaní s

⁹Regresné koeficienty predstavujú rozdiel v priemeroch v porovnaní s referenčnou skupinou (intercept modelu)

referenčnou skupinou bol aj v mediálnych a umeleckých odboroch, no v danom prípade je možné predpokladať nižšiu štatistickú silu na detekciu signifikantného rozdielu z dôvodu malej počtosti participantov tohto odboru vo vzorke.

Tabuľka 16: Senzitivita na sexuálne obťažovanie - deskriptívne charakteristiky

Odbor štúdia	M	SD
filozofický, humanitný, pedagogický, teologický	56.803	34.414
mediálny, umelecký	48.147	34.357
prírodovedecký	45.857	34.586
spoločenský, ekonomický, právny	59.549	31.406
technický	51.165	33.818
zdravotnícky	47.538	35.824

Tabuľka 17: Senzitivita na sexuálne obťažovanie - regresný model

	Beta	SE	t-štatistika	p-hodnota
Intercept (filozofický, humanitný, pedagogický, teologický)	56.80	1.79	31.82	0.00
mediálny, umelecký	-8.66	4.56	-1.90	0.06
prírodovedecký	-10.95	3.87	-2.83	0.00
spoločenský, ekonomický, právny	2.75	2.60	1.06	0.29
technický	-5.64	2.32	-2.43	0.02
zdravotnícky	-9.27	3.64	-2.54	0.01

Následne sme testovali, či existuje súvis medzi tým, čo participantí považujú za SO a tým, či majú tendenciu hľadať pomoc, ak sa s niektorou z foriem sexuálneho obťažovania osobne stretli? Táto substantívna otázka bola testovaná regresným modelom kontrolujúcim závažnosť sexuálneho obťažovania. Regresný model¹⁰ dokázal robustným spôsobom predikovať senzitivitu voči sexuálnemu obťažovaniu. Aj po zohľadnení závažnosti zažitého sexuálneho obťažovania teda existuje asociácia medzi senzitivitu voči obťažovaniu a tendenciou zdôveriť sa, $F(1, 1) = 579.14$, $p < .001$, $BF_{10} = 512.66$.

¹⁰Prediktormi v modeli boli (1) či sa obeť sexuálneho obťažovania niekomu zdôverila a (2) závažnosť zažitého sexuálneho obťažovania

Tabuľka 18: Senzitivita na sexuálne obťažovanie a zdôverenie sa

	M	SD
Participant sa nezdôveril	49.9	34.4
Participant sa zdôveril	59.8	31.6
Participant nebol obeťou obťažovania	56.2	33.8

Na druhej strane sa nepreukázal empiricky robustný vzťah medzi senzitivitou voči sexuálnemu obťažovaniu a (1) regiónom odkiaľ obeť pochádzajú, $F(2, 1463) = 1.5$, $p = 0.22$, $BF_{10} = 7$, alebo (2) vierovyznaním participanta, $F(1, 1464) = 0.77$, $p = 0.38$, $BF_{01} = 9.79$.

3.9 Stereotypy o sexuálnom obťažovaní

V závere výskumu bolo participantom administrovaných 11 výrokov reprezentujúcich miskoncepce o sexuálnom obťažovaní. Ich zoznam je uvedený v Tabuľke 19).

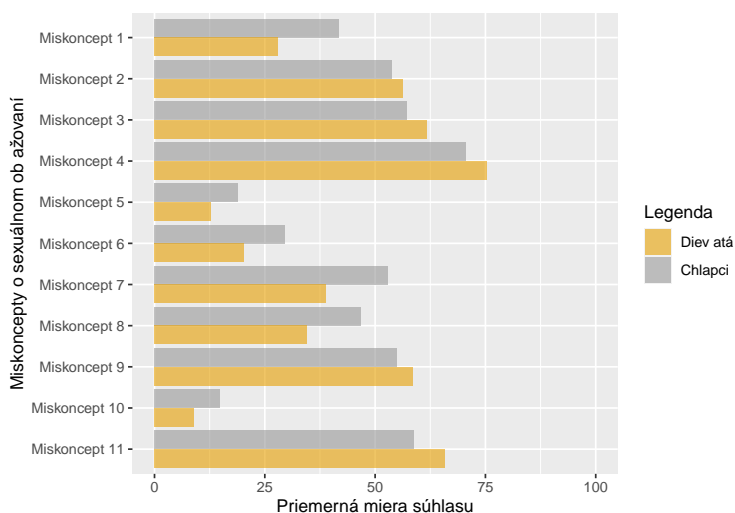
Tabuľka 19: Zoznam miskonceptov o sexuálnom obťažovaní

	Formulácia miskonceptu
Miskoncept 1	Ženy si často vymýšľajú obvinenia zo sexuálneho obťažovania.
Miskoncept 2	Vyučujúci / vyučujúce by nemali mať romantické vzťahy so svojimi študentmi / študentkami.
Miskoncept 3	Vyučujúci / vyučujúce by nemali mať sexuálne vzťahy so svojimi študentmi / študentkami.
Miskoncept 4	Sexuálne obťažovanie je zneužitie, ktoré ovplyvňuje kvalitu života osoby, na ktorej je páchané.
Miskoncept 5	Keď sa bude sexuálne obťažovanie ignorovať, prestane.
Miskoncept 6	Ľudia, ktorí zažili sexuálne obťažovanie, ale rozhodnú sa ho nahlásiť až po rokoch, nemajú nárok na spravodlivosť (napr. potrestanie vinníka).
Miskoncept 7	Ženy, ktoré sa obliekajú sexuálne atraktívnym spôsobom si koledujú o sexuálnu pozornosť (napr. komentáre).
Miskoncept 8	Muži, ktorí sa obliekajú sexuálne atraktívnym spôsobom si koledujú o sexuálnu pozornosť (napr. komentáre).
Miskoncept 9	Zodpovednosť za sexuálne obťažovanie prináleží v plnej miere osobe, ktorá sa obťažovania dopúšťa, bez ohľadu na vzhľad alebo konanie osoby, ktorá je obťažovaná.
Miskoncept 10	So sexuálnym obťažovaním sa nedá nič robiť.
Miskoncept 11	Vedenie školy by malo prijať opatrenia na predchádzanie sexuálneho obťažovania.

Na grafe 8 je zobrazená priemerná miera súhlasu s miskonceptmi o sexuálnom obťažovaní separátne pre dievčatá a chlapcov. Priemerné miery súhlasu s danými tvrdeniami pomerne konzistentne indikujú mierne vyššiu mieru miskonceptí o sexuálnom obťažovaní v aktuálnej vzorke chlapcov. V celkovej miere súhlasu s miskonceptami¹¹ však medzi pohlaviami nebol zistený štatisticky signifikantný

¹¹Celková miera súhlasu s miskonceptami o sexuálnom obťažovaní bola vypočítaná ako

rozdiel, $F(1, 1442) = 3.11$, $p = 0.08$, $BF_{01} = 3.6$. Jediný štatisticky signifikantný rozdiel v miere akceptácie miskonceptov bol zistený v závislosti od regiónu, z ktorého participantami pochádzali, no miera dôkazov v prospech tohto efektu prakticky absentovala, $F(2, 1463) = 3.77$, $p = 0.02$, $BF_{01} = 74.91$.



Graf 8: Miera súhlasu s miskonceptmi o sexuálnom obťažovaní

Exaktné distribúcie odpovedí na položky merajúce miskoncepty o sexuálnom obťažovaní jednotlivo pre dievčatá a chlapcov sú zobrazené v Tabuľkách 20, resp. 21.

nevážený súčet skóre jednotlivých položiek po preškáľovaní inverzných položiek č. 2, 3, 4, 9, 11.

Tabuľka 20: Distribúcia odpovedí u dievčat

	Úplne nesúhlasím	Skôr nesúhlasím	Neviem	Skôr súhlasím	Úplne súhlasím
Miskoncept 1	13.07	49.58	23.37	11.75	2.22
Miskoncept 2	3.21	13.39	15.77	34.03	33.60
Miskoncept 3	3.26	9.30	13.28	24.07	50.09
Miskoncept 4	0.34	0.71	2.40	15.02	81.54
Miskoncept 5	58.27	27.27	7.68	5.33	1.45
Miskoncept 6	43.78	26.37	18.29	8.01	3.55
Miskoncept 7	20.90	20.78	12.51	35.25	10.56
Miskoncept 8	21.37	27.28	15.35	29.43	6.57
Miskoncept 9	2.27	12.29	16.84	27.35	41.25
Miskoncept 10	66.07	26.24	5.04	1.71	0.94
Miskoncept 11	2.42	2.24	9.70	35.17	50.47

Tabuľka 21: Distribúcia odpovedí u chlapcov

	Úplne nesúhlasím	Skôr nesúhlasím	Neviem	Skôr súhlasím	Úplne súhlasím
Miskoncept 1	3.02	25.81	38.08	25.40	7.69
Miskoncept 2	5.17	13.96	14.20	40.03	26.64
Miskoncept 3	2.93	13.91	12.43	35.08	35.65
Miskoncept 4	0.13	1.89	7.22	26.84	63.92
Miskoncept 5	39.80	36.98	14.50	6.11	2.61
Miskoncept 6	24.11	32.98	22.65	11.94	8.33
Miskoncept 7	7.12	13.31	13.99	39.47	26.11
Miskoncept 8	9.58	17.76	17.15	39.82	15.69
Miskoncept 9	3.70	13.07	17.11	37.45	28.67
Miskoncept 10	48.63	35.73	9.51	4.76	1.37
Miskoncept 11	1.24	6.30	21.17	39.23	32.05

Rovnako nebola zistená systematická asociácia medzi celkovou mierou akceptácie miskonceptov a vekom participantov, $F(1, 1444) = 0.21$, $p = 0.64$, $BF01 = 4.97$, ich odborom štúdia, $F(5, 1460) = 1.86$, $p = 0.1$, $BF01 = 241.18$, či ich vierovyznaním, $F(1, 1464) = 3.84$, $p = 0.05$, $BF01 = 5.57$. Zároveň bolo testované, či osoby, ktoré majú viac skúseností so sexuálnym obťažovaním zvyknú aj viac situácií vyhodnocovať ako obťažujúce správanie. U obetí obťažovania však nebola detekovaná výrazne nižšia miera akceptácie miskonceptov, $F(1, 1464) = 2.04$, $p = 0.15$, $BF01 = 2.97$. Rozdiel v miere akceptácie miskonceptov nebol ani

medzi obeťami, ktoré sa zdôverili a tými, čo sa nezdôverili, $F(1, 1) = 847.97$, $p < .001$, $BF_{01} = 131.21$.

4 Referencie

- Gunel, E., & Dickey, J. (1974). Bayes factors for independence in contingency tables. *Biometrika*, 61(3), 545–557. doi:10.1093/biomet/61.3.545
- Jamil, T., Ly, A., Morey, R. D., Love, J., Marsman, M., & Wagenmakers, E.-J. (2016). Default “Gunel and Dickey” Bayes factors for contingency tables. *Behavior Research Methods*, 49(2), 638–652. doi:10.3758/s13428-016-0739-8
- Jeffreys, H. (1961). *Theory of probability*. Oxford University Press: Oxford UK.
- Meade, A. W., & Craig, S. B. (2012). Identifying careless responses in survey data. *Psychological Methods*, 17(3), 437–455. doi:10.1037/a0028085
- Rothman, K. J., & Greenland, S. (1998). *Modern Epidemiology*. Lippincott-Raven Publishers
- Wagenmakers, E.-J. (2007). A practical solution to the pervasive problems of p values. *Psychonomic Bulletin & Review*, 14(5), 779–804. doi:10.3758/bf03194105